

سرآمد آثار قرآنی آستان قدس

مؤمن زاده، اثر استاد خودر اسرآمد آثار قرآنی آستان قدس رضوی دانسته می گوید: «در دنیای اسلام از زمان نزول قرآن تا الان چنین اثر جامعی که به همه ابعاد معارف قرآنی از لغت و اعجاز و غیره بپردازد وجود نداشته است. وی می افزاید: «هدف از تألیف کتاب این بوده که برای اساتید تفسیر در دانشگاه و در حوزه ها و دانشجویانی که رشته دکتری علوم قرآنی می خوانند و طلابی که سطح بالایی حوزه می گذرانند می خواهند که از معارف قرآن به صورت عمیق مطلع شوند منبعی معتبر تهیه شود. این کتاب جای خود را در محافل علمی باز کرده و در خارج از کشور بیشتر از داخل کشور شناخته شده است؛ لذا می توانیم ادعا کنیم از زمان نزول قرآن

تابه حال کتاب های زیادی در زمینه تفسیر لغت و علوم قرآنی و جنبه های مختلف اعجاز قرآن نوشته شده ولی کتابی به این وسعت و این جامعیت وجود ندارد. این اثر سرآمد همه کارهای قرآنی شده است. دلیلش هم این است که بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب لغت و ده ها تفسیر در این کتاب استفاده شده و نظریات مفسرین مهم و صاحب عنوان از شیعه و سنی استفاده شده به نحوی که می توان گفت در هر واژه قرآنی هر احتمال معنایی که وجود داشته باشد. در این اثر دیده می شود. از این رو اگر شما در حوزه آثار مکتوب، همه آثار قرآنی را بررسی کنید گل سرسبد همه این کتاب ها المعجم است.»

استقبال الازهر از کتاب المعجم

این پژوهشگر علوم قرآنی ادامه می دهد: «مرحوم استاد واعظ زاده در اوایل نظرش این بود که رئیس دانشگاه الازهر بر این کتاب تقریباً بنویسد اما وی گفته بود این یک کتاب طولانی خواهد بود و من نمی توانم بگویم که جلد های آخر آن چگونه خواهد بود؛ زیرا عمر من وفا نخواهد کرد. اما بعدها که بیست،

سی جلد آن منتشر شد الازهر عظمت این کتاب را دریافت. آنها به بنیاد نامه نوشتند و تقاضا کردند بنیاد چندین دوره برای آنها ارسال کند. در هندوستان نیز دانش پژوهان و محققان قرآنی دوسه سال قبل کنگره عظیمی برگزار و المعجم را به عنوان کتاب برتر قرآنی معرفی کردند. حتی یک نفر پیدا شد که اعلام کرد من حاضرم چند دوره از این کتاب را با هزینه شخصی چاپ کنم و در اختیار کتابخانه های هند قرار دهم. آقای مهدوی را ندانم و لی فقیه در هند اجازه این کار را دادند و چندین دوره منتشر و در اختیار کتابخانه های هند قرار داده شد. بدین ترتیب برخلاف نظر بعضی که می گفتند شیعه برای مطالعات اسلامی کاری نکرده نشان دادیم که شیعه می تواند و این یک نمونه برجسته از کار شیعی است.»

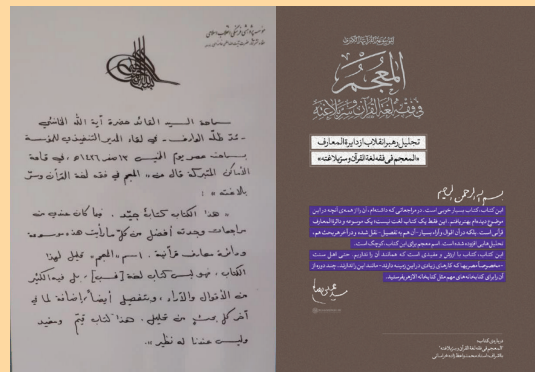
کتابی برای تقریب مذاهب

این پژوهشگر علوم اسلامی این اثر علمی را مبنای تقریب مذاهب دانسته و میگوید: «استاد واعظ زاده که بنیان گذار این کتاب است حدود ۱۰ سال ریاست سازمان تقریب مذاهب اسلامی را بر عهده داشتند و با علمای بلاد اسلامی آشنا بودند. در چند دوره که من خاطر هم هست چه در زمان حیاتشان و بعد از فوت ایشان علمای تقریب مذاهب که به همایش های این سازمان دعوت شده بودند وقتی این کتاب را به آن ها معرفی کردیم موجب شگفتی آن ها شد. در این کتاب یک مورد توهین به اهل سنت دیده نمی شود و مانند کارهایی که مرحوم شیخ طوسی و شیخ طبرسی انجام دادند ما پیرو راه آنان بودیم و آرای فریقین را آورده ایم و حتی رد سنی علیه شیعه و بالعکس را آورده ایم و مباحث اعتقادی و کلامی همه را مطرح کرده ایم. این کتاب دست مایه ای برای تقریب شده است اگر ما بتوانیم علمای شیعه و سنی را از نظر فکری به هم نزدیک کنیم یقیناً دیرپروان آن ها و اعمال و رفتار آنان تأثیر می گذارد و مانع بسیاری از جنگ های داخلی جهان اسلام و تکفیری های داخلی از تندروهای شیعه و سنی می گردد.»

اگر متفکران، دانشمندان و محققان سنی به المعجم مراجعه کنند و از آن بهره بگیرند، قطعاً در بهره گرفتن هیچ گونه رنجشی نخواهند داشت

قسمت آخر، خودش را نشان می دهد. اگر این کتاب سامان می یافت و پایان می پذیرفت و از آن کتاب، واژه های دخیل یا معزبات به طور جداگانه استخراج و چاپ می شد، شاید دقیق ترین و قوی ترین و محکم ترین کتاب در حوزه معزبات، همین کتاب بود؛ بنابراین، این کتاب به یک کتاب بزرگ تفسیری تبدیل شده و از صرف واژه نمایی مفصل، خیلی فراتر رفته است.» مهدوی راد می گوید: به نظر من، اگر جهان اهل سنت و دانشگاه های اهل سنت، به این کتاب نگاه کنند و تأثیر بگیرند، بسیار قابل توجه است. این که ذیل هر واژه، در آیه ای که به کار رفته است، میراث تفسیری جهان اسلام با تسلسل تاریخی گزارش شده است که بدون هیچ گونه تعصب و خوانش ایدئولوژیکی و طرفدارانه از مکتب و مذهب یا گرایش خاص است، کار را بسیار از زنده و قابل استفاده می کند. اگر متفکران، دانشمندان و محققان سنی به آن مراجعه کنند و از آن بهره بگیرند، قطعاً در بهره گرفتن هیچ گونه رنجشی نخواهند داشت.»

است، گستره معنایی تفسیری و اصطلاحی قرآن است. پژوهشگر قرآنی در حین مطالعه این بخش ها به مواردی بر می خورد که به راحتی و سهولت، حتی با دستگاه های الکترونیکی هم به آن دست نمی یابد. در نتیجه، این کتاب به یک کتاب تفسیری تبدیل شده و فراتر از کتاب لغت است؛ اگر چه بخش لغوی در